

NATIONALE-NEDERLANDEN

Verzekeraars en claimclubs wachten met spanning op Europees arrest woekerpolis

Vonnis Europees Hof kan conflict beslechten, maar is waarschijnlijk tussenstap

Cor de Horde
Amsterdam

Het gonst de laatste weken bij verzekeraars en bij de clubs die zich inzetten voor woekerpolis-kanten: 29 april komt eraan! De dag waarop het Hof van Justitie van de Europese Unie, het rechtscollege waar zelfs de Hoge Raad voor moet buigen, een uitspraak doet over woekerpolissen van Nationale-Nederlanden.

De verwachtingen zijn hooggespannen. Wordt dit het ultieme arrest? Dat de hele ruzie rond woekerpolissen, niet alleen die van Nationale-Nederlanden maar van alle verzekeraars, in een stroomversnelling zal brengen? Vooral vertegenwoordigers van claimclubs geloven dat graag, en ze hebben er ook wel wat aanleiding voor.

De bijna mythische proporties die aan het arrest worden toegedicht, hebben alles te maken met de zogenoemde conclusie van de advocaat-generaal van 12 juni vorig jaar. Een soort voorproefje van het arrest, aangezien de advocaat-generaal verbonden is aan het Hof en onpartijdige conclusies presenteert over zaken die aan het Hof zijn voorgelegd.

Advocaat-generaal Eleanor Sharpston publiceerde vorig jaar een conclusie waar de claimclubs tot die tijd alleen maar van konden dromen. Na een dodelijke opmerking over de complexiteit van de beleggingspolis — 'Eerlijk gezegd begrijp ik ook na raadpleging van het nationale dossier niet goed hoe de betrokken verzekering precies werkt' — zegt ze plompverloren dat de verzekeraar volgens het Europees recht vooraf had moeten zeggen welke kosten worden ingehouden. Precies wat de claimclubs al jaren betogen, want beleggingsverzekeringen danken hun bijnaam aan de hoge verborgen kosten. Daarmee ging zij veel verder dan de precieze vraag die aan het Hof was voorgelegd.

Troefkaart
NN hoopte via Hof woekerpolisruzie te beslechten

Tegenvaller
Advocaat-generaal zette zaak vorig jaar op zijn kop

Boemerang
Strategie kan zich tegen NN gaan keren

Een inkoppertje dus, woensdag? Toch niet. Ten eerste volgt het arrest weliswaar in de meeste gevallen de conclusie, maar niet altijd. En los daarvan, ook als de tekst van Sharpston blijft staan, kunnen advocaten er nog jaren plezier aan beleven.

Welkom in de wondere wereld van Europees recht. De EU kent verordeningen en richtlijnen. Verordeningen lijken op wetten: iedereen moet zich er meteen aan houden. Richtlijnen laten zich het best vertalen als kaderwetten. Elk EU-land moet de kaderwet uitwerken in de nationale wet. Bij die omzetting gaat het nogal eens mis en daarom is het zo druk bij het Europees Hof. Om het nog ingewikkelder te maken: de richtlijn bindt de burger weliswaar niet rechtstreeks, maar er is genoeg jurisprudentie die zegt dat je er toch wel rekening mee moet houden. Het houvast rond woekerpolissen is de Derde Levensrichtlijn. Daarin staat (onder meer) welke informatie een verzekeraar moet verschaffen aan een potentiële klant.

Wat de zaak in Luxemburg zo bijzonder maakt, is dat NN de richtlijn altijd als troefkaart heeft gezien om de woekerpolisruzie te beslechten in het voordeel van de verzekeraars. Deze strategie lijkt nu als een boemerang terug te komen. NN ontleende zijn hoop aan eerdere uitspraken. In 2002 veror-

Woekerpolissen zijn al jarenlang inzet van een strijd tussen verzekeraars en gedupeerden.

FOTO: PETER BOER

'Eerlijk gezegd begrijp ik na lezing van het dossier niet goed hoe de verzekering werkt'

Advocaat-generaal Eleanor Sharpston HH

donneerde het Hof in Luxemburg in een andere zaak (Axa in België) dat lidstaten niet zomaar allerlei nationale wetjes mogen stapelen bovenop de Europese wet. Want waarom bestaat er überhaupt een Europese wet voor levensverzekeringen? Om de weg vrij te maken voor internationale concurrentie. Iedereen houdt zich aan dezelfde regels. Extra nationale eisen zouden dat ideaalbeeld doorkruisen. Dus ging in 2002 een streep door een Belgische wet die extra eisen stelde aan verzekeraars.

NN hoopt dat het Hof nu hetzelfde doet. Claimclubs beroepen zich doorgaans op 'redelijkheid en billijkheid' en op 'zorgplicht', op grond waarvan een sterke partij als een verzekeraar royaal informatie had moeten geven aan een kleine particulier. Met het Axa-arrest in de hand dacht NN een Europese uitspraak te kunnen ontlokken dat dit soort nationale 'open' regelgeving ronduit verboden zou zijn.

Het is nog even wachten op het arrest, maar de advocaat-generaal heeft de zaak omgedraaid. De informatie over kosten had in het polisblad moeten staan, zegt Sharpston. Niet vanwege de zorgplicht, maar gewoon omdat het al in de richtlijn zelf staat. En over die extra normen zegt ze dat het in beginsel wel degelijk kan, maar dat de nationale rechter maar

moet oordelen over de details.

NN is de zaak in Luxemburg zelf begonnen — collega-verzekeraars hingen nog boos aan de lijn omdat ze het te risicovol vonden, zo gaan de geruchten. Die lijken gelijk te krijgen, want het lijkt vrij zeker dat de overwinning die NN hoopte te halen, waarmee de woekerklagers met 10-0 achter zouden komen te staan, niet doorgaat. Tenzij de rechters woensdag met een totale verrassing komen.

Wat de uitspraak ook is, nationale rechters zullen nog veel tijd nodig hebben voor de precieze invulling. Bijvoorbeeld: als de richtlijn de informatie al verplicht stelde, hadden verzekeraars zich daar dan aan moeten houden? Of konden ze vertrouwen op nationale wetgeving die minder ver ging?

En dan die open normen over zorgplicht. Als 'Luxemburg' echt zegt dat die onverkort kunnen worden toegepast — meestal is het Hof minder expliciet, zodat er nog jaren over gesoebat kan worden — dan is dat een belangrijke overwinning voor de klager. Maar de strijd is pas gestreden als die zorgplichtregels concreet zijn getoetst, polis voor polis.

Zo gaat het meestal bij Europese zaken: de rechters in Luxemburg maken de ruimte voor nationale rechters iets kleiner, maar zelden zo klein dat er niets meer te doen is.